

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**INFORMACIJA O MIKROKREDITNOM SUSTAVU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SA STANJEM NA DAN 30.9.2010.**

Sarajevo, studeni 2010.

Sadržaj

1. UVOD.....	3
1.1. Trend poslovanja MKO u Federaciji u III kvartalu 2010.....	3
1.2. Potrebne mjere na razini MKO sektora u cilju otklanjanja negativnih efekata poslovanja	3
1.3. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO.....	4
2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA.....	5
2.1. Kadrovi	5
3. ANALIZA FINANCIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO.....	6
3.1. Bilanca stanja	6
3.2. Kapital	8
3.3. Kvaliteta kreditnog portfelja.....	9
3.4. Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite	12
3.5. Bilanca uspjeha	14
4. ZAKLJUČAK	17

PRILOZI:

Prilog 1.	Osnovni podaci o MKO
Prilog 2.	Bilanca stanja MKF
Prilog 3.	Bilanca stanja MKD
Prilog 4.	Bilanca uspjeha MKF
Prilog 5.	Bilanca uspjeha MKD

GRAFIKONI:

Grafikon 1.	Iznos aktive MKO na dan 30.9.2010. godine u 000 KM
Grafikon 2.	Iznos bruto portfolija na dan 30.9.2010. godine u 000 KM
Grafikon 3.	Iznos kapitala MKO na dan 30.9.2010. godine u 000 KM
Grafikon 4.	Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD na dan 30.9.2010. godine u 000 KM
Grafikon 5.	Broj zaposlenih MKO na dan 30.9.2010. godine
Grafikon 6.	Prosječne ponderirane EKS na kratkoročne kredite po MKO u III kvartalu 2010. godine
Grafikon 7.	Prosječne ponderirane EKS na dugoročne kredite po MKO u III kvartalu 2010. godine

1. UVOD

Zakonom o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/06) (Zakon o MKO) uređuje se osnivanje, registriranje, djelatnost, oblik organiziranja, poslovanje, način upravljanja, prestanak rada i nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija (MKO, odnosno mikrokreditnih fondacija (MKF) i mikrokreditnih društava (MKD) u Federaciji BiH. Nadležnosti Agencije za bankarstvo Federacije BiH (Agencija) nad ovim poslovima propisane su Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06 i 48/08) i internim aktima Agencije, a svi navedeni poslovi obavljaju se u okviru Sektora za nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija.

1.1. Trend poslovanja MKO u Federaciji u III. kvartalu 2010

Tijekom III. kvartala 2010. godine je nastavljen pad bruto portfelja MKO uslijed restriktivnijih politika kreditiranja koje su MKO uvele kao odgovor na povećanje kreditnih rizika te povećanih otpisa kredita koji su u kašnjenju više od 180 dana. U usporedbi s krajem 2009. godine, postepeno se smanjuje negativan rezultat poslovanja mjeren ostvarenim neto rezultatom preračunatim na godišnjoj razini na prosječnu aktivu. Iako je operativna održivost organizacija mjerena operativnim prihodima na operativni rashod pogoršana u usporedbi s rezultatom ostvarenim za prvih devet mjeseci 2009. godine ipak je vidljiv trend poboljšanja operativne održivosti od početka 2010. godine (sa 78% u prvom kvartalu, 79% u drugom i 84% sa trećim kvartalom 2010. godine). Pokazatelji kvalitete kreditnog portfelja su imali trend pogoršanja za prva dva kvartala 2010. godine dok je trend kvalitete kreditnog portfelja poboljšana u trećem kvartalu 2010. godine. Rizični portfelj je sa 10,66% krajem II. kvartala 2010. godine smanjen na 7,78% dok je postotak otpisanih zajmova sa 14,91% smanjen na 12,77%. Ipak evidentno je i povećanje trenda restrukturiranih zajmova.

Rezultat iskazanog trenda poslovanja u ovom razdoblju je rezultat poboljšanja sustava internih kontrola kod većeg broja MKO, prilagođavanja kreditnih politika i procedura naglašavanju važnosti naplate u usporedbi s dosadašnjim fokusom na isplate kredita te fokusiranju na poboljšanje održivosti organizacija.

Međutim, posljedice strategija agresivnog rasta većine MKO-a iz prethodnih razdoblja, trenutni ekonomski ambijent kao i opće raspoloženje javnog mnijenja prema sektoru ostavilo je značajne negativne efekte po razvoj MKO-a a koje čini se mogu biti prevladane samo restrukturiranjem MKO sektora.

1.2. Potrebne mjere na razini MKO sektora u cilju otklanjanja negativnih efekata poslovanja

Agencija za bankarstvo Federacije BiH kao potrebne mjere za otklanjanje negativnih efekata poslovanja i zaštite doniranih sredstava vidi u izmjeni Zakona o mikrokreditnim organizacijama s ciljem uklanjanja nedorečenosti važećih propisa, poboljšanju podzakonske regulative kao rezultat izmjena zakona, definiranju svih važnih aspekata poslovanja MKO, poboljšanju segmenta upravljanja i rukovođenja, ograničenju transakcija s povezanim osobama, i sl. Također, novi zakonski okvir bi omogućio stvaranje zakonskih preduvjeta za

uvođenje instituta savjetnika s posebnim ovlastima u slučaju značajnih nepravilnosti u radu i gubitaka MKO.

Konsolidacija na razini mikrokreditnih organizacija je i dalje imperativ za ozdravljenje sektora u narednom razdoblju čime bi se stabilizirao mikrokreditni sektor, smanjile posljedice ekscesivne konkurencije, povećala kompetentnost upravnih odbora, menadžmenta i ostalog osoblja MKO, ojačala kapitalna baza manjeg broja jačih i zdravijih MKO, te postigle značajne uštede na troškovima poslovanja što bi u konačnici utjecalo i na smanjenje kamatnih stopa na mikrokredite.

Agencija će i dalje insistirati na punoj primjeni i provođenju zakona i podzakonskih akata Agencije, poboljšanju transparentnosti poslovanja MKO, prevazilaženju nastalih problema u kvaliteti kreditnog portfelja, obaveznoj razmjeni informacija na nivou sektora i Centralnog kreditnog registra CBBiH, poboljšanju institucionalnih kapaciteta i internih kontrola u MKO te odgovornom kreditiranju i ostvarivanju misije i ciljeva mikrokreditnog sektora a što podrazumijeva obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja s ciljem poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanju uposlenosti i pružanju potpore razvitku poduzetništva.

1.3. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO

Poslovanje MKO bliže se uređuje podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od Upravnog odbora Agencije, objavljenim u „Službenim novinama Federacije BiH“ broj: 27/07 i uputama za poslovanje MKO usvojenim od direktora Agencije.

Odluke Agencije za poslovanje MKO

- 1. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje dozvole za rad mikrokreditnoj fondaciji nastaloj promjenom oblika mikrokreditne organizacije;*
- 2. Odluka o uvjetima i postupku izdavanja i oduzimanja dozvole za rad i drugih suglasnosti mikrokreditnim organizacijama;*
- 3. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje dozvole za rad i suglasnosti za stjecanje vlasničkih udjela ulaganjem i prijenosom imovine mikrokreditne fondacije;*
- 4. Odluka o nadzoru poslovanja mikrokreditnih organizacija;*
- 5. Odluka o obliku i sadržaju izvješća koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i rokovima izvješćivanja;*
- 6. Odluka o visini i načinu formiranja i održavanju rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija;*
- 7. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite,*
- 8. Odluka o ostalim općim uvjetima za poslovanje mikrokreditne organizacije i*
- 9. Odluka o naknadama koje mikrokreditne organizacije plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH.*

Upute Agencije za poslovanje MKO

- 1. Uputa za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite;*
- 2. Uputa za izračunavanje ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope;*
- 3. Uputa za izračunavanje prilagođenog povrata na aktivu;*
- 4. Uputa za izračunavanje pokazatelja operativne efikasnosti i*
- 5. Uputa za izradu izvješća mikrokreditnih organizacija.*

2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA

U Federaciji BiH sa 30.9.2010. posluje 18 MKO (dozvolu je dobilo 19 MKO), od toga 17 MKF (18 MKF je dobilo dozvolu, a jednoj MKF je oduzeta dozvola za rad) kao neprofitne organizacije i 1 MKD kao profitna organizacija, te 40 organizacijskih dijelova MKD čije je sjedište u Republici Srpskoj. Sve MKF koje su dobile dozvolu za rad Agencije izvršile su preregistraciju sukladno Zakonu o MKO, odnosno nastale su promjenom oblika MKO osnovanih shodno Zakonu o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH, broj: 24/00) (Zakon o MKO iz 2000. godine). Stoga, sve MKF zakonski su pravni slijednik imovine, prava i obveza MKO osnovanih sukladno Zakonu o MKO iz 2000. godine. U Prilogu 1. nalaze se osnovni podaci o MKF i MKD kojima je Agencija izdala dozvolu za rad za obavljanje poslova davanja mikrokredita.

Kao rezultat racionalizacije troškova MKO, a prvenstveno MKF, sa 30.9.2010., nastavljen je trend zatvaranja organizacijskih dijelova MKO-a sa sjedištem u Federaciji te je u odnosu na 31.12.2009 ukupan broj organizacijskih dijelova sa sjedištem u Federaciji manji za oko 4%. MKF sa sjedištem u Federaciji BiH imaju ukupno 386 organizacijskih dijelova, od čega u Federaciji BiH 251, Republici Srpskoj 132 i Distriktu Brčko 3. Ukupno 218 organizacijskih dijelova MKF sa sjedištem u Federaciji BiH ima ovlaštenja za dodjelu mikrokredita, stoga su upisani u Registar mikrokreditnih fondacija u Federaciji BiH kod Federalnog ministarstva pravde. Organizacijske dijelove izvan Federacije BiH ima 9 MKF.

Agencija je dala dozvole za rad organizacijskih dijelova jednog MKD koje ima sjedište u Republici Srpskoj, a koje u Federaciji BiH posluje putem 40 poslovnih jedinica i terenskih ureda.

2.1. Kadrovi

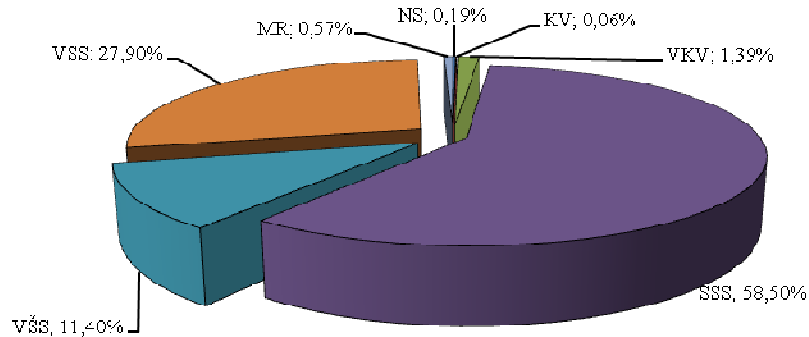
Tablica 1. Kvalifikacijska struktura zaposlenih

Rb.	Kvalifikacija	31.12.2009.		Ukupno	Učešće	30.9.2010.		Ukupno	Učešće	Indeks
		MKF	MKD			MKF	MKD			
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11=9/5
1.	NS	4	0	4	0	3	0	3	0	75
2.	KV	2	0	2	0	1	0	1	0	50
3.	VKV	23	0	23	1	22	0	22	1	96
4.	SSS	1137	3	1140	64	926	3	929	59	81
5.	VŠS	214	0	214	12	181	0	181	11	85
6.	VSS	394	3	397	22	440	3	443	28	112
7.	MR	10	0	10	1	9	0	9	1	90
UKUPNO		1784	6	1790	100	1582	6	1588	100	89

* Dati podaci u tablici ne uključuju podatke za MKF Kartagina, jer ova MKF nije dostavila izvještaje sa 30.9.2010.

Sa 30.9.2010., mikrokreditni sektor zapošljava ukupno 1.588 radnika, što je za 204 radnika ili 11% manje u odnosu na 30.9.2009. U odnosu na kraj 2009 godine to je smanjenje za 202 radnika, odnosno 11%. MKF zapošljavaju 1.582 radnika ili 99,6%, a MKD 6 radnika ili 0,4%. U strukturi zaposlenih najveće je učešće SSS od 59%, VSS od 28% i VŠS od 11%. Uočljivo je kadrovsko jačanje mikrokreditnog sektora u smislu poboljšavanja kvalifikacijske strukture u korist osoba s visokim obrazovanjem, tj. povećanje broja zaposlenih sa VSS (povećanje za 12 %), a smanjenje broja zaposlenih sa NS, KV, VKV i SSS (smanjenje za 18 %) u odnosu na 30.9.2009.

**Kvalifikacijska struktura zaposlenih na dan
30.09.2010. godine**

3. ANALIZA FINANIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO

Funkciju nadzora MKO, Agencija obavlja kontrolom na licu mjesta (on-site) i analizom izvješća koje MKO dostavljaju Agenciji (off-site), shodno Zakonu o MKO i podzakonskim aktima Agencije. Izvještajnu osnovu čine kvartalna izvješća o bilanci stanja, kapitalu, kreditima, rezervama za kreditne gubitke, rezultatima poslovanja i druga izvješća o pojedinim segmentima poslovanja, te mjesečno izvješće o kamatnim stopama.

3.1. Bilanca stanja

Tablica 2. Bilanca stanja MKO

u 000 KM

OPIS	31.12.2009.					30.9.2010.					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=(2+4)	7	8	9	10	11=(7+9)	12
AKTIVA											
1. Novčana sredstva	64.748	8	13	1	64.761	51.021	9	29	2	51.050	79
2. Plasmani bankama	41.084	5	0	-	41.084	28.772	5	0	0	28.772	70
3. Krediti	640.886		1.080		641.966	478.468		1.293		479.761	75
4. Minus: rezer. za kred. gubitke	50.924		75		50.999	34.407		60		34.467	68
5. Neto krediti	589.962	77	1.005	90	590.967	444.061	75	1.233	88	445.294	75
6. Posl. prostor i ost. fik. aktiva	51.927	7	91	8	52.018	49.989	8	97	7	50.086	96
7. Dugor. Investicije	2.000	-	0	-	2.000	3.500	0	0	-	3.500	175
8. Ostala aktiva	20.446	3	14	1	20.460	16.451	3	45	3	16.496	81
9. Minus: rezerv. na ost. st. aktive, osim kredita	1.610	-	0	-	1.610	901		0	-	901	56
UKUPNO AKTIVA	768.557	100	1.123	100	769.680	592.893	100	1.404	100	594.297	77
PASIVA											
10. Obveze po uzetim kreditima	590.749	77	433	39	591.181	434.538	74	630	45	435.168	74
11. Ostale obveze	24.142	3	44	4	24.186	20.320	3	75	5	20.395	84
12. Kapital	153.666	20	646	58	154.312	138.035	23	699	50	138.734	90
UKUPNO PASIVA	768.557	100	1.123	100	769.680	592.893	100	1.404	100	594.297	77
Izvanbilančna evidencija	79.269		34		79.303	128.885		81		128.966	163

Bilančna razina MKO sa 30.9.2010. iznosi 594,3 milijuna KM i za 25% je manja u odnosu na stanje sa 30.9.2009., a u odnosu na kraj 2009. godine bilančna razina je manja za 23%. Rast bilančne razine ima 1 MKD i 1 MKF, a pad je zabilježilo 15 MKF. Pad bilančne razine veći od 10% u odnosu na kraj 2009. godine zabilježilo je čak 11 MKF. Najveće učešće u ukupnoj bilanci MKO ima šest MKF s aktivom u iznosu od 550,3 milijuna KM ili 93%.

U strukturi aktive MKO, novčana sredstva iznose 51 milijun KM ili 9% sa stopom pada od 20% u odnosu na 30.9.2009., odnosno, sa stopom pada od 21% u odnosu na 31.12.2009. i većinom se odnose na novčana sredstva MKF. Neke MKF se mogu suočiti s rizikom likvidnosti, a investitori generalno pokazuju visok stupanj opreza uslijed iskazanih rezultata poslovanja odnosno trenda koji iskazuje sektor, čime se fondacijama ograničava pristup novim kreditima kojim bi zadovoljili kratkoročne obveze što uz lošu naplatu kredita može dovesti do nesolventnosti.

Neto krediti, odnosno bruto krediti umanjeni za rezerviranja za kreditne gubitke iznose 445,3 milijuna KM ili 75% ukupne aktive i manji su za 32% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, odnosno, manji je za 25% u odnosu na kraj prethodne godine. Pad neto kredita veći od 20% zabilježilo je 11 MKO (od toga čak 6 MKO imaju pad veći od 30%), a samo su 2 MKO imale veću razinu neto kredita u odnosu na kraj prethodne godine.

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva iznose 50,1 milijuna KM ili 8% ukupne aktive. Šest MKF imaju postotak fiksne aktive u ukupnoj aktivni veći od dozvoljenog iznosa. Ostala aktiva iznosi 16,5 milijuna KM ili 3%, a čine je obračunate kamate, avansi, aktivna vremenska razgraničenja i drugo.

U strukturi pasive MKO, obveze po uzetim kreditima su osnovni izvor sredstava i iznose 435,2 milijuna KM ili 73% ukupne pasive i manji su za 26% u odnosu na 30.9.2009.

Tablica 3. Ročna struktura uzetih kredita

u 000 KM

OPIS	31.12.2009.				30.9.2010.				Indeks
	MKF	MKD	UKUPNO	%	MKF	MKD	UKUPNO	%	
1	2	3	4=(2+3)	5	6	7	8=(6+7)	9	10=8/4
1. Obveze po uzetim kratkor. kreditima	124.041	433	124.474	21	91.191	330	91.521	21	74
2. Obveze po uzetim dugoroč. kreditima	466.708	0	466.708	79	343.347	300	343.647	79	74
UKUPNO	590.749	433	591.182	100	434.538	630	435.168	100	74

* Dani podaci ne uključuju podatke za MKF Kartagina, jer ova MKF nije dostavila izvještaje sa 30.9.2010.

Od ukupnih obveza po uzetim kreditima dugoročni krediti iznose 343,6 milijuna KM ili 79% i imaju stopu pada od 28% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, odnosno stopu pada od 21% u odnosu na kraj prethodne godine. Od ukupnih obveza po uzetim kreditima kratkoročni krediti iznose 91,5 milijuna KM ili 21% i imaju stopu pada od 19% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, odnosno stopu pada od 26% u odnosu na kraj prethodne godine. Na obveze po uzetim kreditima na MKF se odnosi 434,5 milijuna KM ili 99,8% od ukupnih obveza po uzetim kreditima.

Najznačajniji kreditori MKO su:

1.) AECI – Agencija za međunarodnu suradnju Kraljevine Španjolske (47,9 milijuna KM); **2.)** EFSE – Europski fond za Jugoistočnu Europu, Luksemburg (44,8 milijuna KM); **3.)** EBRD – Europska banka za obnovu i razvoj, Velika Britanija (43,8 milijuna KM); **4.)** DWM –

Developing World Markets, SAD (32,3 milijuna KM); **5.)** Blue Orchard Finance S.A., Švicarska (25,7 milijuna KM); **6.)** ICO – Instituto de Credito Oficial, Španjolska (23,5 milijuna KM); **7.)** Razvojna banka Federacije BiH¹ (21,5 milijuna KM); **8.)** Oikokredit, Nizozemska (14,2 milijuna KM); **9.)** Triple Jump, Nizozemska (12,7 milijuna KM); **10.)** Triodos-Doen, Nizozemska (12,7 milijuna KM); **11.)** Dexia Microcredit, Švicarska (12,0 milijun KM); **12.)** Symbiotics, Švicarska (9,6 milijuna KM) i drugi.

Ostale obveze iznose 20,4 milijuna KM ili 3% ukupne pasive, a čine ih obveze prema zaposlenim, dobavljačima, pasivna vremenska razgraničenja i drugo.

Kapital MKO na 30.9.2010. iznosi 138,7 milijuna KM ili 23% ukupne pasive i manji je za 23% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, odnosno manji je za 10% u odnosu na kraj prethodne godine.

Izvanbilančna evidencija iznosi 128,9 milijuna KM i 3.6 puta je veća od stanja sa 30.9.2009. U odnosu na kraj prethodne godine, izvanbilančna evidencija je veća za 63%. Ovako značajno povećanje iznosa izvanbilančne evidencije u 2010. godini je rezultat povećanja otpisa kredita, kao i korektnijeg iskazivanja stanja prema Odluci o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za kreditne gubitke većine mikrokreditnih organizacije po kojoj su sva potraživanja dospjela, a nenaplaćena preko 180 dana, utužena i isknjižena iz bilance stanja u izvanbilanci, a do njihove naplate ili trajnog otpisa.

3.2. Kapital

Ukupni kapital MKO na dan 30.9.2010. iznosi 138,7 milijuna KM, od čega je kapital MKF 138 milijuna KM ili 99,5%, a kapital jednog MKD 0,7 milijuna KM ili 0,5%.

Tablica 4. Struktura kapitala / kapitala MKO

u 000 KM

OPIS	31.12.2009.					30.9.2010.					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=2+4	7	8	9	10	11=7+9	12=11/6
Donirani kapital	43.212	28	0	0	43.212	43.502	32	0	0	43.502	101
Temeljni kapital	5.770	4	600	93	6.370	9.962	7	600	86	10.562	166
Višak/manjak pr. nad ras.	98.843	64	0	0	98.843	80.062	58	0	0	80.062	81
Emisioni ažio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Neraspoređena dobit	0	0	46	7	46	0	0	1	0	1	2
Zakonske rezerve	0	0	0	0	0	0	0	98	14	98	0
Ostale rezerve	5.841	4	0	0	5.841	4.59	3	0	0	4.59	77
UKUPNO KAPITAL	153.666	100	646	100	154.312	138.035	100	699	100	138.734	90

U strukturi kapitala najznačajniji je višak prihoda nad rashodima koji iznosi 80,1 milijuna KM, te čini 58% ukupne kapitala MKF, a manji je za 23% u odnosu na stanje s krajem istog kvartala prethodne godine, odnosno manji je za 10% u odnosu na kraj prethodne godine. Manjak prihoda nad rashodima u tekućoj godini ostvarilo je 14 MKF, a višak prihoda nad

¹ Sredstva su plasirana u okviru Projekta lokalnih inicijativa LIP i LIP II koja su Odlukom Vlade FBiH, („Sl.novine FBiH, broj: 78/06 i 34/07) prenesena na upravljanje Razvojnoj banci Federacije BiH.

rashodima samo 2 MKF, dok je jedno MKD ostvarilo neto dobit. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 99 tisuća KM ili 14% ukupnog kapitala MKD.

Značajan izvor kapitala MKF čini donirani kapital koji iznosi 43,5 milijuna KM ili 31% ukupnog kapitala, dok jedno MKD nema doniranog kapitala. Ostale rezerve iznose 4,5 milijuna KM i odnose se na 4 MKF.

3.3. Kreditni portfelj

Osnovna djelatnost MKO je mikrokreditiranje na koje se odnosi iznos od 479,8 milijuna KM. Razina ukupnih kredita sektora ovisi o stanju kredita MKF koji iznosi 478,5 milijuna KM ili 99,7% od ukupnih kredita, dok se na MKD odnosi 1,3 milijuna KM ili 0,3% od ukupnih kredita. Neto krediti, koje čine ukupni krediti umanjeni za rezerve za kreditne gubitke prikazani su u Tablici 5.

Tablica 5. Neto krediti

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2009.			30.9.2010.			Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8=(6+7)	9=8/5
1.	Krediti	640.886	1.080	641.966	478.468	1.293	479.761	75
2.	Rezerve za kreditne gubitke	50.924	75	50.999	34.407	60	34.467	68
3.	Neto krediti (1.-2.)	589.962	1.005	590.967	444.061	1.233	445.294	75

Neto krediti iznose 445,3 milijuna KM i za 32% su manji u odnosu na isti kvartal prethodne godine, odnosno manji je za 25% u odnosu na kraj prethodne godine, dok su krediti na bruto osnovi manji za 31% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, odnosno za 25% u odnosu na kraj prethodne godine. Rezerve za kreditne gubitke iznose 34,5 milijuna KM i manje su za 23% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, odnosno manje za 32% u odnosu na kraj prethodne godine. I ako su rezerve za kreditne gubitke u apsolutnom iznosu značajno manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, omjer rezervi za kreditne gubitke u odnosu na ukupan kreditni portfelj ima sličan trend, odnosno samo blago poboljšanje od oko 1% u odnosu na omjer prethodnog razdoblja.

Tablica 6. Sektorska i ročna struktura mikrokredita MKO na dan 30.9.2010.

u 000 KM

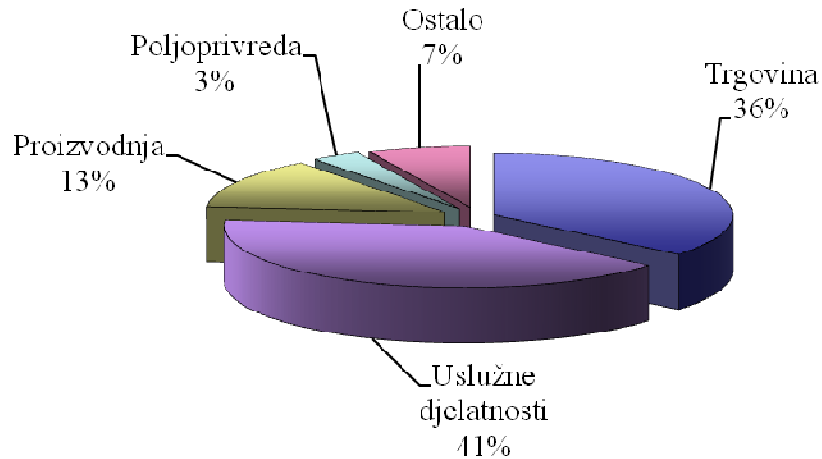
Red. broj	Mikrokrediti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Dospjela potraživanja	UKUPNO	%
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7
1.	Pravnim osobama					
a.)	uslužne djelatnosti	404	2.453	87	2.944	41
b.)	trgovina	539	1.975	103	2.617	36
c.)	poljoprivreda	74	163	6	243	3
d.)	proizvodnja	154	780	28	962	13
e.)	ostalo	49	388	24	461	7
	UKUPNO 1:	1.220	5.759	248	7.227	100
2.	Fizičkim osobama					
a.)	uslužne djelatnosti	8.307	90.225	2.380	100.912	21
b.)	trgovina	6.867	62.493	1.997	71.357	15
c.)	poljoprivreda	8.005	147.950	2.792	158.747	34
d.)	proizvodnja	2.522	27.427	612	30.561	6
e.)	stambene potrebe	1.401	49.630	902	51.933	11
f.)	ostalo	14.186	43.703	1.135	59.024	13
	UKUPNO 2:	41.288	421.428	9.818	472.534	100
	UKUPNO (1+2):	42.508	427.187	10.066	479.761	

Prema sektorskoj strukturi mikrokredita 472,5 milijuna KM ili 98% od ukupnih kredita plasirano je fizičkim osobama, a 7,2 miliona ili 2% pravnim osobama.

U ročnoj strukturi mikrokredita na kratkoročne kredite, u koje se uključuju i dospjela potraživanja odnosi se 52,6 milijuna KM ili 11%, a na dugoročne kredite 427,2 milijuna KM ili 89%. Sama dospjela potraživanja iznose 10,1 milijuna KM ili 2,1% od ukupnih kredita.

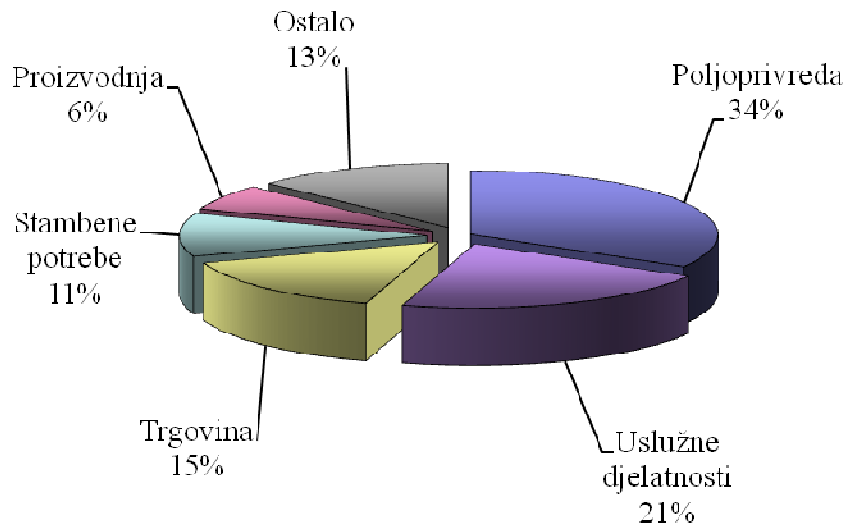
Prema granskoj strukturi najveći iznos, od ukupnog iznosa mikrokredita danih pravnim osobama, plasiran je za trgovinu i uslužne djelatnosti - trgovina 2,6 milijuna KM ili 36%, odnosno uslužne djelatnosti 2,9 milijuna KM ili 41%. Za proizvodnju je dano 1 milijun KM ili 13% od ukupnog iznosa mikrokredita danih pravnim osobama, dok je za poljoprivredu dano 0,2 milijuna KM ili 3%, a za ostale namjene 0,5 milijuna KM ili 7%.

Sektorska struktura mikrokredita plasiranih pravnim osobama

Što se tiče kredita **fizičkim osobama**, 158,8 milijuna KM ili 34% plasirano je za poljoprivredu, zatim 100,9 milijuna KM ili 21% za uslužne djelatnosti, za trgovinu je plasirano 71,4 milijuna KM ili 15%, za stambene potrebe 51,9 milijuna KM ili 11%, za proizvodnju 30,6 milijuna KM ili 6%, te za ostalo 59 milijuna KM ili 13%.

Sektorska struktura mikrokredita plasiranih fizičkim osobama

Na temelju analize granske strukture zaključuje se da je mikrokreditiranje najvećim dijelom usmjereno na kreditiranje poljoprivrede, trgovine i uslužnih djelatnosti i uglavnom se odnosi na dugoročne kredite fizičkim osobama.

Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka MKO („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/07), MKO su dužne sva kreditna sredstva i druga potraživanja raspoređivati u određene grupe primjenom kriterija broja dana kašnjenja u otplati na način da za svaku grupu izdvaja rezerve za kreditne i druge gubitke na teret troškova poslovanja.

Osnovicu za obračun visine rezervi čini iznos neotplaćenog kredita, dospjele kamate i naknade i sve druge stavke kod kojih je MKO izložena riziku nemogućnosti naplate, odnosno poslovnog neuspjeha.

Iznosi potraživanja razvrstanih u zadane grupe i obračunate rezerve po tim grupama sa stanjem na dan 30.9.2010. vide se iz sljedeće tablice:

Tablica 7. Izvješće o visini i načinu formiranja rezervi za kreditne gubitke na dan 30.9.2010.

u 000 KM

Red. broj	Dani kašnjenja	Stope rezerviranja	Iznos kredita	Dospjela kamata		Iznos ostalih stavki aktive	Rezerviranja			Ukupna rezerviranja
				Stopa rezerviranja	Iznos kamate		Po kreditima	Po dospjelim kamatama	Po ost. stavkama aktive	
1	2	3	4	5	6	7	$8=(4 \times 3)/100$	$9=(5 \times 6)/100$	$10=(7 \times 3)/100$	$11=(8+9+10)$
1.	1 - 15	2%	14.96	2%	286	531	282	6	11	298
2.	16 - 30	15%	15.750	100%	250	0	2.363	249	0	2.612
3.	31 - 60	50%	11.236	100%	352	0	5.618	352	0	5.970
4.	61 - 90	80%	6.973	100%	300	0	5.577	300	0	5.877
5.	91 - 180	100%	19.111	100%	1.297	0	19.111	1.297	0	20.408
6.	preko 180	otpis	23.965		3.962	0	23.965	3.962	0	27.927
UKUPNO			91.131		6.447	531	56.916	6.166	11	63.92

Kašnjenje u otplati dulje od jednog dana imaju krediti u iznosu 67,16 milijuna KM ili 14% od ukupnih kredita u bilanci. Iako je stopa kredita u kašnjenju preko jednog dana veća u odnosu na isti kvartal prethodne godine kada je bila 11,7%, ipak je ona manja u odnosu na kraj prethodne godine kada je bila 14,9%.

Ukupan iznos dospjelih kamata po aktivnim kreditima koji su u kašnjenju u otplati dulje od jednog dana iznosi 2,48 milijuna KM.

Ukupan iznos obračunatih rezervi po svim osnovama je 63 milijuna KM.

3.4. Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite

Efektivna kamatna stopa na mikrokredite je tržišna cijena tih kredita, a obračunava se i iskazuje sukladno Odluci o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/07). U obračun efektivne kamatne stope uključuju se podaci o visini nominalne kamatne stope na kredite, iznosu naknada i provizija koje MKO izračunavaju klijentu u postupku odobravanja kredita i iznos naknada i provizija poznatih na dan izračuna, koje MKO izračunava klijentu tijekom realiziranja ugovora o kreditu.

Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu.

Tablica 8. Prosječne nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite

Rb.	OPIS	Ponderirana nominalna kamatna stopa (prosječna)	Ponderirana efektivna kamatna stopa (prosječna)
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:		
1.1.	Uslužne djelatnosti	23,91%	33,9%
1.2.	Trgovinu	21,62%	31,56%
1.3.	Poljoprivredu	22,71%	31,64%
1.4.	Proizvodnju	24,33%	31,54%
1.5.	Stambene potrebe	23,46%	27,29%
1.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	32,00%	38,99%
1.7.	Ostalo	21,03%	29,11%
2.	Dugoročni mikrokrediti za:		
2.1.	Uslužne djelatnosti	24,67%	28,78%
2.2.	Trgovinu	25,86%	30,27%
2.3.	Poljoprivredu	20,88%	24,18%
2.4.	Proizvodnju	23,42%	26,70%
2.5.	Stambene potrebe	20,29%	22,94%
2.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	23,93%	27,60%
2.7.	Ostalo	24,77%	30,66%

Za kratkoročne kredite, prosječna nominalna kamatna kreće se u rasponu od 21,03 % za ostalo do 32,00 % za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu 27,29 % za stambene potrebe do 38,99 % za nenamjenske kredite.

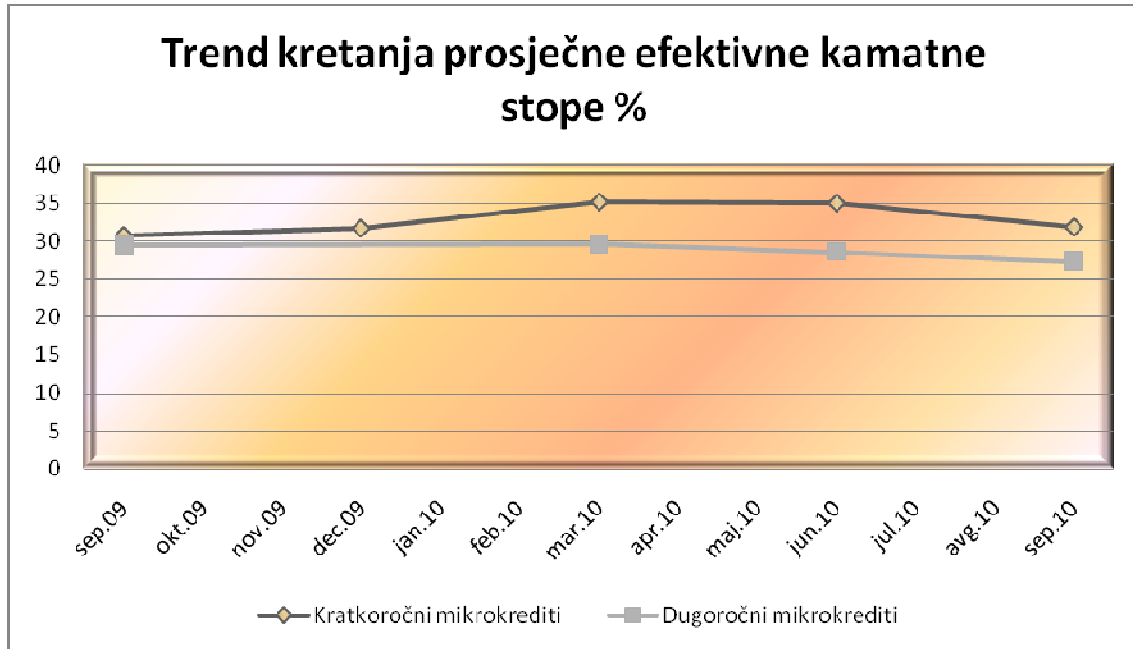
Prosječna nominalna kamatna stopa na dugoročne kredite kreće se u rasponu 20,29 % za stambene potrebe do 25,86% za trgovinu, a efektivna kamatna stopa u rasponu od 22,94 % za stambene potrebe do 30,66 % za ostalo.

Prosječne efektivne kamatne stope na kratkoročne i dugoročne mikrokredite u Federaciji BiH prema kvartalima prikazane su u sljedećoj tablici:

Tablica 9.. Trend prosječnih efektivnih kamatnih stopa (EKS) na mikrokredite prema kvartalima

PROSJEČNA EKS u %	9/2009	12/2009	03/2010	06/2010	9/2010
Kratkoročni mikrokrediti	30,69	31,73	35,20	35,04	31,89
Dugoročni mikrokrediti	29,39	31,52	29,58	28,54	27,30

Grafički prikaz kretanja prosječnih efektivnih kamatnih stopa na kratkoročne i dugoročne kredite prema kvartalima

Formiranje kamatnih stopa na mikrokredite zavisi od troškova cijene kapitala koje MKO koriste za financiranje portfelja, administrativnih troškova, troškova rezerviranja za kreditne gubitke, te troška kapitalizacije. Više kamatne stope na mikrokredite u odnosu na kredite banaka se zaračunavaju kako bi organizacije pokrile navedene troškove poslovanja te postigle nivo finansijske održivosti kao garanta opstojnosti MKO. MKF koja ima najnižu EKS nije operativno i finansijski održiva te troškove operacija financira iz donacija.

3.5. Bilanca uspjeha

Struktura bilance uspjeha mikrokreditnog sektora Federacije BiH je prikazana u tablici 10.

Tablica 10. Bilanca uspjeha MKO za razdoblje 1.1.-30.9.2010.

Red. broj	OPIS	Za period 101. - 30.9.2009. g.				Za period 1.1. - 30.9.2010. g.				Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	1	2	3=(1+2)	4	5	6	7=(5+6)	8	9=(7/3)
1.	PRIHODI PO KAMATAMA I SLIČNI PRIHODI									
1.1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	128.663	158	128.821	96	89.605	218	89.823	94	70
1.2.	Operativni prihodi	5.994	31	6.024	4	5.250	27	5.277	6	88
2.	UKUPNI PRIHODI (1.1.+1.2.)	134.656	188	134.845	100	94.855	245	95.100	100	71
3.	RASHODI									
3.1.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	34.954	15	34.969	24	25.733	41	25.774	23	74
3.2.	Operativni rashodi	55.080	139	55.219	37	52.588	171	52.759	47	96
3.3.	Troškovi rezer. za kred. i dr. gubitke	57.900	27	57.927	39	33.367	33	33.400	30	58
4.	UKUPNI RASHODI (3.1.+3.2.+3.3.)	147.934	181	148.115	100	111.688	245	111.933	100	76
5.	IZVANREDNI PRIHODI	3.297	2	3.299		7.179	1	7.180		218
6.	IZVANREDNI RASHODI	1.503	0	1.503		5.319	0	5.319		353
7.	UKUPNO PRIHODI -RASHODI (2+5-4-6)	-11.483	9	-11.474		-14.973	1	-14.972		
8.	VIŠAK/MANJAK PRIHODA NAD RASHODIMA	-11.483				-14.973		-14.973		
9.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		9				1	1		
10.	POREZI		1				0	0		
11.	NETO DOBIT/GUBITAK		8				1	1		
12.	UKUPAN FIN. REZULTAT			-11.475				-14.972		

Ukupni prihodi MKO za razdoblje 1.1. - 30.9.2010. su 95,1 milijuna KM od čega se 94,9 milijuna ili 99,7% odnosi na prihode MKF, a 0,2 milijun KM ili 0,3% na prihode jednog MKD. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine ukupni prihodi su manji za 39,7 milijuna KM ili 29%.

Najveći dio prihoda se odnosi na prihode od kamata koji iznose 89,8 milijuna KM ili 94,5 % ukupnih prihoda i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine manji su za 39,0 milijuna KM ili 30,3%.

Ukupni rashodi iznose 111,9 milijuna KM od kojih se 111,7 milijuna KM ili 99,8% odnosi na rashode MKF, a 0,2 milijuna KM ili 0,2% na rashode jednog MKD. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine ukupni rashodi su manji za 36,2 milijuna KM ili 24%.

U strukturi rashoda, 25,8 milijuna KM ili 23% od ukupnih rashoda se odnosi na rashode po kamatama na uzete kredite i ostale slične rashode i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine manji su za 9,2 milijuna KM ili 26,3%. Operativni rashodi iznose 52,8 milijuna KM ili 47 % ukupnih rashoda i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine manji su za 2,5 milijuna KM ili 4,5%. Operativni rashodi se sastoje od troškova plaća i doprinosa u iznosu 27,8

milijuna KM (1.01.-30.9.2009.: 30,8 milijuna KM), troškova poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija u iznosu 12,3 milijuna KM (1.1.-30.9.2009.: 12,3 milijuna KM), te ostalih operativnih troškova u iznosu od 12,7 milijuna KM (1.1.-30.9.2009.: 12,1 milijuna KM). Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke iznose 33,4 milijuna KM ili 30,0% ukupnih rashoda i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine manji su za 24,5 milijuna KM ili 42,3%.

Za razdoblje 1.1.-30.9.2010., neto dobit jednog MKD je iznosila 1 t/KM (1.1.-30.9.2009.: 8 tisuća KM). U ovom razdoblju MKF su ostvarile manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 15,0 milijuna KM, dok su u istom razdoblju prethodne godine MKF ostvarile manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 11,5 milijuna KM. U razdoblju 1.1.-30.9.2010., od ukupno 17 MKF, manjak prihoda nad rashodima je imalo 14 MKF i to u ukupnom iznosu od 15,1 milijuna KM, a višak prihoda nad rashodima su ostvarile 2 MKF u iznosu od 0,1 milijuna KM. Na razini mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH ostvaren je negativan finansijski rezultat u iznosu od 15 milijuna KM i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine manjak prihoda nad rashodima je veći za 3,5 milijuna KM.

4. ZAKLJUČAK

Analizirajući izvještaje MKO sa 30.9.2010. možemo konstatirati sljedeće:

- Bilančna razina MKO sa 30.9.2010. iznosi 594,3 milijuna KM, od čega se na MKF odnosi 592,9 milijuna KM ili 99,8%, a na MKD 1,4 milijuna KM ili 0,2% od ukupne bilance MKO;
- Bilančna razina MKO na kraju trećeg kvartala 2010. godine bila je manja za 197,4 milijuna KM ili 25% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, odnosno pala je za 175,4 milijuna KM ili 22,8% u odnosu na kraj prethodne godine;
- Ukupni bruto krediti MKO sa 30.9.2010. iznose 479,8 milijuna KM, a neto krediti 445,3 milijuna KM i čine 75% ukupne aktive MKO;
- Osnovni izvor sredstava MKO su obveze po uzetim kreditima koje na dan 30.9.2010. iznose 435,2 milijuna KM ili 73% ukupne pasive MKO;
- Ukupni kapital MKO sa 30.9.2010. iznosi 138,7 milijuna KM, od čega se na kapital MKF odnosi 138 milijuna KM, a na kapital MKD 0,7 milijuna KM. Najznačajnije stavke kapitala MKF su višak prihoda nad rashodima u iznosu od 80,1 milijun KM koji čini 58% ukupnog kapitala MKF. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 0,1 milijun KM ili 14% ukupnog kapitala MKD, dok temeljni kapital iznosi 0,6 milijuna KM ili 86% ukupnog kapitala MKD.
- Sa 30.9.2010., MKF su ostvarile višak prihoda nad rashodima u iznosu od 0,1 milijuna KM, dok je manjak prihoda nad rashodima iznosio 15,1 milijuna KM, što znači da su MKF sa 30.9.2010. poslovale s manjkom prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 15 milijuna KM. Jedno MKD je sa 30.9.2010. ostvarilo neto dobit u iznosu od 1 tisuću KM.

U narednom periodu MKO moraju intenzivno raditi na:

- Na primjeni i provođenju zakona i podzakonskih akata Agencije
- Poboljšanju sustava internih kontrola, efikasnosti poslovanja i optimizaciji resursa MKO
- Odgovornom kreditiranju i ostvarivanju misije i ciljeva mikrokreditnog sektora
- Prevladavanju nastalih problema u kvaliteti kreditnog portfelja
- Razmjeni informacija na razini sektora i Centralnog registra kredita
- Poboljšanju institucionalnih kapaciteta i podešavanju sustava isplate i naplate kredita
- Očuvanju doniranih sredstava i
- Iznalaženju partnera za konsolidaciju MKO u okviru sektora radi osnaživanja sektora, stabilizacije tržišnih uvjeta i korištenja potencijala za daljnji razvoj i osiguravanju održivosti sektora.

PRILOZI

- Prilog 1. Osnovni podaci o MKO
- Prilog 2. Bilanca stanja MKF
- Prilog 3. Bilanca stanja MKD
- Prilog 4. Bilanca uspjeha MKF
- Prilog 5. Bilanca uspjeha MKD

Prilog 1.

OSNOVNI PODACI O MKO

Rb.	Naziv mikrokreditne organizacije	Adresa i sjedište	Direktor	Tel/Fax	E-mail i Web	30.9.2010. godine	
						Iznos aktive u 000 KM	Broj zaposlenih
1.	MKD "ADRIA mikro" d.o.o. Mostar	Kneza Višeslava 14 88 000 MOSTAR	Dužanka Begović	036/ 348-891, 348-890 fax	adria.mikro@tel.net.ba	1.404	6
2.	MKF "BOSANSKO SELO" Srebrenik	21. Srebreničke brigade bb 75 350 SREBRENİK	Zijad Smajić	035/ 644-898 tel/fax	mobossel@bih.net.ba	643	5
3.	MKF "EKI" Sarajevo	Džemala Bijedića bb 71 000 SARAJEVO	Sadina Bina	033/ 754-370, 754-388 fax	sbina@mkoeki.com www.mkoeki.com	127.59	274
4.	MKF "KARTAGINA" Sarajevo	Ferde Hauptmana 7 71 000 SARAJEVO	Davor Pozojević	033/ 523-395, 613-334 fax	mkokartagina@gmail.com	-	-
5.	MKF "LIDER" Sarajevo	Skenderija 68 71 000 SARAJEVO	Zijad Hasović	033/ 250-580, 250-581 fax	zijadh@lider.ba www.lider.ba	11.086	45
6.	"LOK MKF" Sarajevo	Skenderija 13 71 000 SARAJEVO	Nusret Čaušević	033/ 564-200, 564-201 fax	central.office@lok.ba www.lok.ba	81.526	262
7.	MKF "MELAHA" Sarajevo	Hamdije Kreševljakovića 59 71 000 SARAJEVO	Iso Abinun	033/ 205-737 tel/fax	iso@melaha.ba	870	3
8.	MKF "MIBA" Tuzla	Đorđa Mihajlovića 4/III 75 000 TUZLA	Mirsad Bahić	035/ 363-601, 277-455 fax	miba@vesta.ba www.miba.ba	737	4
9.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	Bosne srebrene bb 75 000 TUZLA	Nejira Nalić	035/ 270-283, 252-448 fax	mi-bospo@mi-bospo.org www.mi-bospo.org	49.986	130
10.	MKF "MIKRA" Sarajevo	Marka Marulića 2/VI 71 000 SARAJEVO	Sanin Čampara	033/ 616-162, 717-141 fax	mikra@mikra.ba www.mikra.ba	14.420	88
11.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	Panorama bb 73 000 GORAŽDE	Ferida Softić	038/ 226-456, 221-004 fax	mka.aldi@bih.net.ba www.mikroaldi.org	4.102	24
12.	"PARTNER MKF" Tuzla	15. maja bb 75 000 TUZLA	Senad Sinanović	035/ 300-250, 300-269 fax	partner@partner.ba www.partner.ba	133.303	261
13.	MKF "PRIZMA" Sarajevo	Bistrik Medresa 43 71 000 SARAJEVO	Kenan Crnkić	033/ 573-320, 446-583 fax	hq@prizma.ba www.prizma.ba	93.016	232
14.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	Jukićeva 75 71 000 SARAJEVO	Edina Hadzimurtezic	033/ 666-224, 268-350 fax	info@islamic-relief.ba	1.545	10
15.	MKF "SANI" Zenica	Mehmedalije Tarabara 10 72 000 ZENICA	Sulejman Haračić	032/ 405-606 tel/fax	mikrosanizenica@yahoo.com	582	3
16.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	Hamdije Kreševljakovića 51 71 000 SARAJEVO	Zoran Dučić	033/ 278-020, 278-032 fax	sunrise@microsunrise.ba www.microsunrise.ba	64.999	177
17.	MKF "VORTT-INVEST" Sarajevo	Azize Šaćirbegović 128 71 000 SARAJEVO	Mustafa Kapić	033/720-949, 720-941 fax	vorttdoo@yahoo.com	649	1
18.	MKF "ŽENE ZA ŽENE International" Sarajevo	Džemala Bijedića 130 71 000 SARAJEVO	Seida Sarić	033/ 770-010, 770-012 fax	general@zenezazene.ba www.womenforwomen.org	7.920	63
UKUPNO						594.297	1.588

Prilog 2.

BILANCA STANJA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.209. godine	%	30.9.2010. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	64.748	8	51.021	8	79
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	17.274	2	14.250	2	82
1b)	Kamatonosni računi depozita	47.474	6	36.771	6	77
2.	Plasmani bankama	41.084	5	28.772	5	68
3.	Kreditni	640.886		478.468		75
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	50.924		34.407		68
3b)	Neto krediti (3-3a)	589.962	77	444.061	75	75
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	51.927	7	49.989	8	96
5.	Dugoročne investicije	2.000	0	3.500	1	175
6.	Ostala aktiva	20.446	3	16.451	3	80
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	1.610		901		56
8.	UKUPNO AKTIVA	768.557	100	592.893	100	77
PASIVA						
9.	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	124.041	16	91.191	15	74
10.	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	466.708	61	343.347	58	74
11.	Ostale obveze	24.142	3	20.320	4	84
12.	UKUPNO OBVEZE	614.891	80	454.858	77	74
13.	Donirani kapital	43.212		43.502		101
14.	Temeljni kapital	5.770		9.962		173
15.	Višak prihoda nad rashodima	140.934		19.785		78
15a)	za prethodne godine	139.202		19.625		79
15b)	za tekuću godinu	1.733		160		9
16.	Manjak prihoda nad rashodima	42.91		29.723		71
16a)	za prethodne godine	905		14.655		0
16b)	za tekuću godinu	41.186		15.068		37
17.	Ostale rezerve	5.841		4.59		77
18.	UKUPNO KAPITAL	153.666	20	138.035	23	90
19.	UKUPNO PASIVA	768.557	100	592.893	100	77
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	79.269		113.370		143

Prilog 3.

BILANCA STANJA MKD

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.209. godine	%	30.9.2010. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	13	1	29	2	223
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	13	1	29	2	223
1b)	Kamatonosni računi depozita	0	0	0	0	0
2.	Plasmani bankama	0	0	0	0	0
3.	Kreditni	1.080		1.293		120
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	75		60		80
3b)	Neto krediti (3-3a)	1.005	90	1.233	88	123
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	91	8	97	7	107
5.	Dugoročne investicije	0	0	0	0	0
6.	Ostala aktiva	14	1	45	3	32
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0		0		0
8.	UKUPNO AKTIVA	1.123	100	1.404	100	125
PASIVA						
9.	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	433	38	330	24	76
10.	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	0	0	300	21	-
11.	Ostale obveze	44	4	75	4	170
12.	UKUPNO OBVEZE	477	42	705	50	148
13.	Donirani kapital	0		0		0
14.	Temeljni kapital	600		600		100
15.	Emisioni ažio	0		0		-
16.	Neraspoređena dobit (16a+16b)	46		1		4
16a)	prethodnih godina	24		0		0
16b)	tekuće godine	23		1		4
17.	Zakonske rezerve	0		98		-
18.	Ostale rezerve	0		0		-
19.	UKUPNO KAPITAL	646	58	699	50	108
20.	UKUPNO PASIVA	1.123	100	1.404	100	125
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	34		81		238

Prilog 4.

BILANCA USPJEHA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	Period 01.01. do 30.9.209. godine	%	Period 01.01. do 31.12.209. godine	%	Period 01.01. do 30.9.2010. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(7/3)
I	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI							
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi							
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	279	0	687	1	912	1	327
1.2.	Kamate na plasmane bankama	350	0	307	0	717	1	205
1.3.	Kamate na kredite	127.763	100	164.760	99	87.203	97	68
1.4.	Ostali finansijski prihod	271	0	532	0	773	1	285
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	128.663	100	166.287	100	89.605	100	70
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi							
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	33.189	95	42.930	94	23.855	93	72
2.2.	Ostali finansijski rashodi	1.765	5	2.861	6	1.878	7	48
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	34.954	100	45.791	100	25.733	100	74
3.	Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)	93.79		120.496		63.872		68
II	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI							
4.	Operativni prihodi							
4.1.	Naknade za izvršene usluge	5.297	88	6.794	91	4.918	94	93
4.2.	Ostali operativni prihodi	697	12	647	9	332	6	48
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	5.994	100	7.441	100	5.250	100	88
5.	Operativni rashodi							
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	30.792	56	41.232	55	27.700	53	90
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	12.201	22	17.075	23	12.265	23	101
5.3.	Ostali operativni troškovi	12.087	22	17.286	23	12.623	24	104
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	55.080	100	75.593	100	52.588	100	95
6.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	57.900		98.349		33.367		58
7.	Višak/manjak prihoda nad rashodima od redovnog poslovanja (3.+4.3.-5.4.-6.)	-13.277		-46.005		-16.833		127
8.	Izvanredni prihodi	3.297		10.026		7.179		217
9.	Izvanredni rashodi	1.503		3.474		5.319		354
10.	Višak/manjak prihoda nad rashodima (7.+8.-9.)	-11.483		-39.453		-14.973		130

Prilog 5.

BILANCA USPJEHA MKD

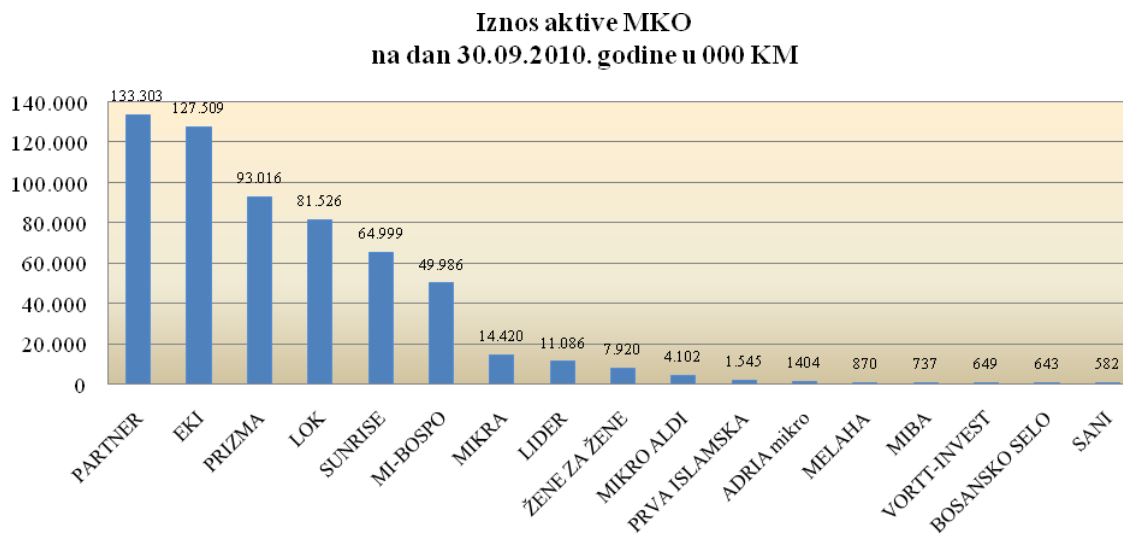
u 000 KM

Red. broj	OPIS	Period 01.01. do 30.9.209. godine	%	Period 01.01. do 31.12.209. godine	%	Period 01.01. do 30.9.2010. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(7/3)
I	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI							
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi							
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	0	0	0	0	0	0	0
1.2.	Kamate na plasmane bankama	0	0	0	0	0	0	0
1.3.	Kamate na kredite	157	99	214	99	217	100	138
1.4.	Ostali finansijski prihod	1	1	2	1	1	0	100
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	158	100	216	100	218	100	138
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi							
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	15	100	25	100	41	100	273
2.2.	Ostali finansijski rashodi	0	0	0	0	0	0	-
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	15	100	25	100	41	100	273
3.	Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)	143		192		177		124
II	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI							
4.	Operativni prihodi							
4.1.	Naknade za izvršene usluge	27	88	36	86	19	70	70
4.2.	Ostali operativni prihodi	4	12	6	14	8	30	750
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	31	100	42	100	27	100	323
5.	Operativni rashodi							
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	59	42	79	43	65	38	110
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	54	39	72	38	47	27	87
5.3.	Ostali operativni troškovi	26	19	36	19	59	35	227
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	139	100	187	100	171	100	123
6.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	27		28		33		122
7.	DOBIT/GUBITAK OD REDOVNOG POSLOVANJA (3.+4.3.-5.4.-6.)	7		19		0		0
8.	Izvanredni prihodi	2		3		1		50
9.	Izvanredni rashodi	0		0		0		0
10.	DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	9		23		1		11
11.	POREZ	1		2		0		0
12.	NETO DOBIT/GUBITAK	8		20		1		12

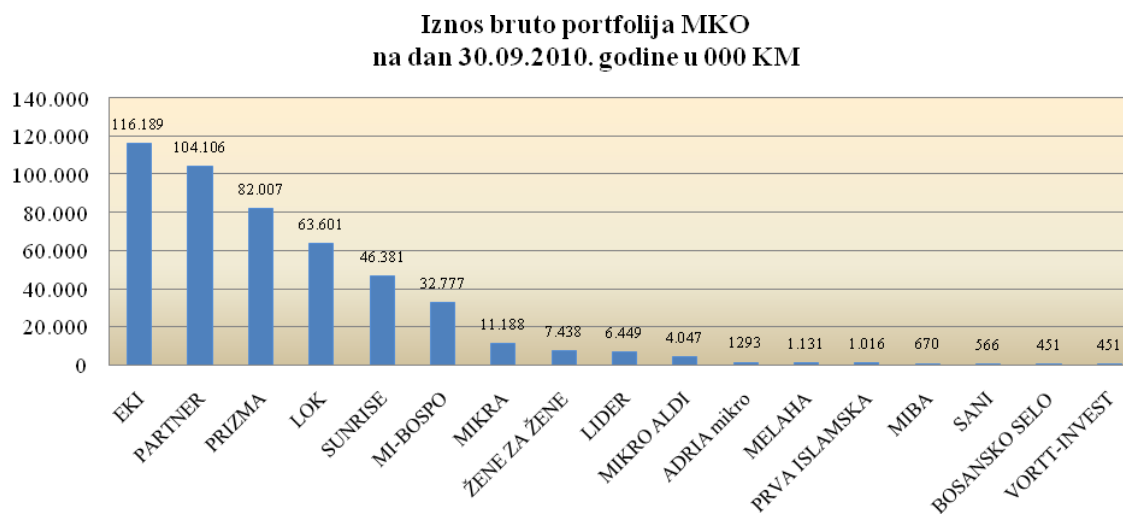
GRAFIKONI

- Grafikon 1. Iznos aktive MKO na dan 30.9.2010. godine u 000 KM
- Grafikon 2. Iznos bruto portfolija na dan 30.9.2010. godine u 000 KM
- Grafikon 3. Iznos kapitala MKO na dan 30.9.2010. godine u 000 KM
- Grafikon 4. Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF,
odnosno neto dobit/gubitak MKD na dan 30.9.2010. godine u 000 KM
- Grafikon 5. Broj zaposlenih MKO na dan 30.9.2010. godine
- Grafikon 6. Prosječne ponderirane EKS na kratkoročne kredite prema izvješćima MKO u III kvartalu 2010. godine
- Grafikon 7. Prosječne ponderirane EKS na dugoročne kredite prema izvješćima MKO u III kvartalu 2010. godine

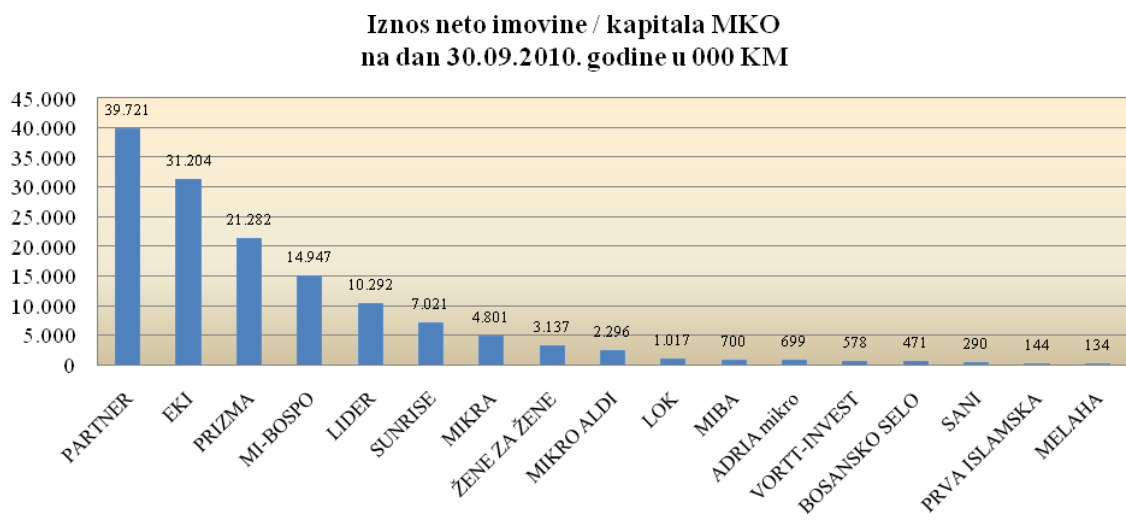
Grafikon 1.

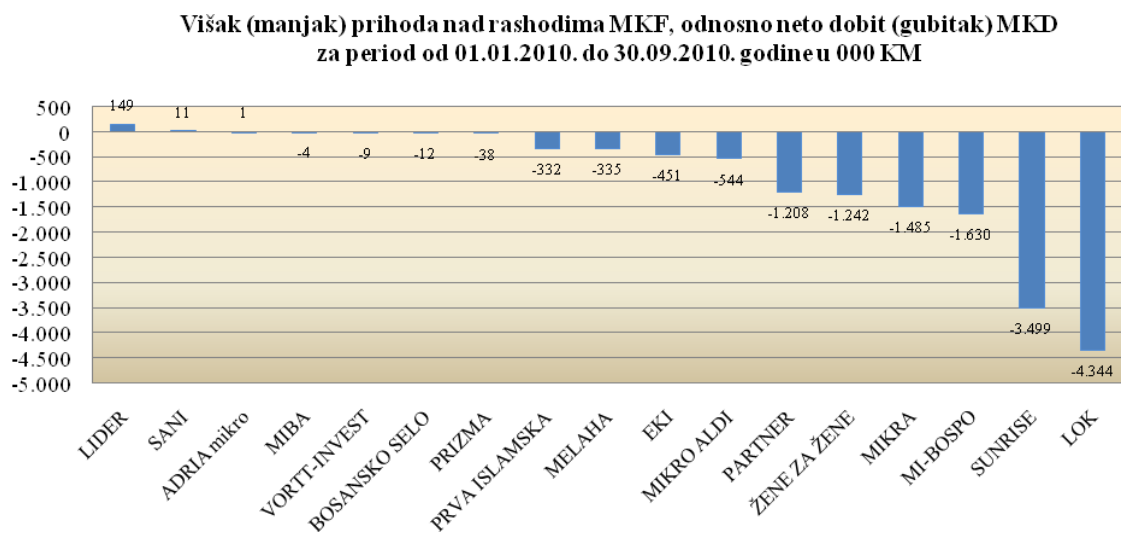
Grafikon 2.

Grafikon 3.

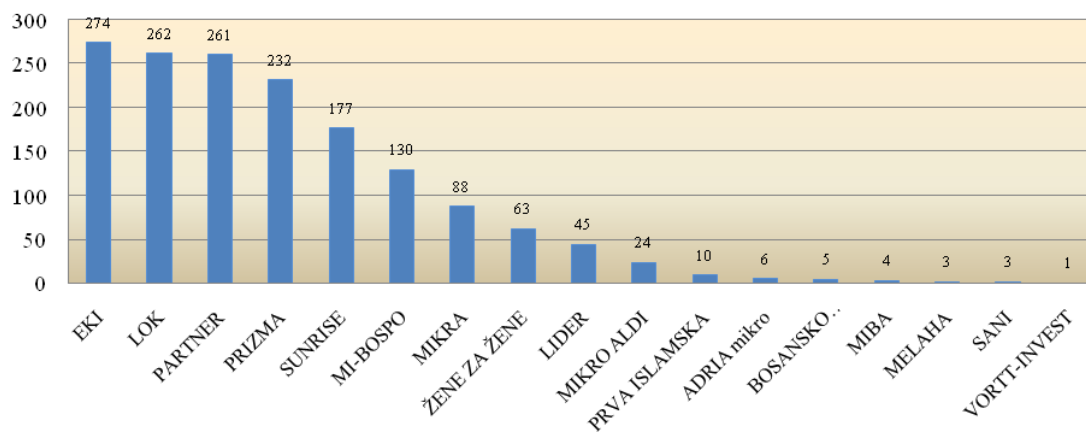

Grafikon 4.

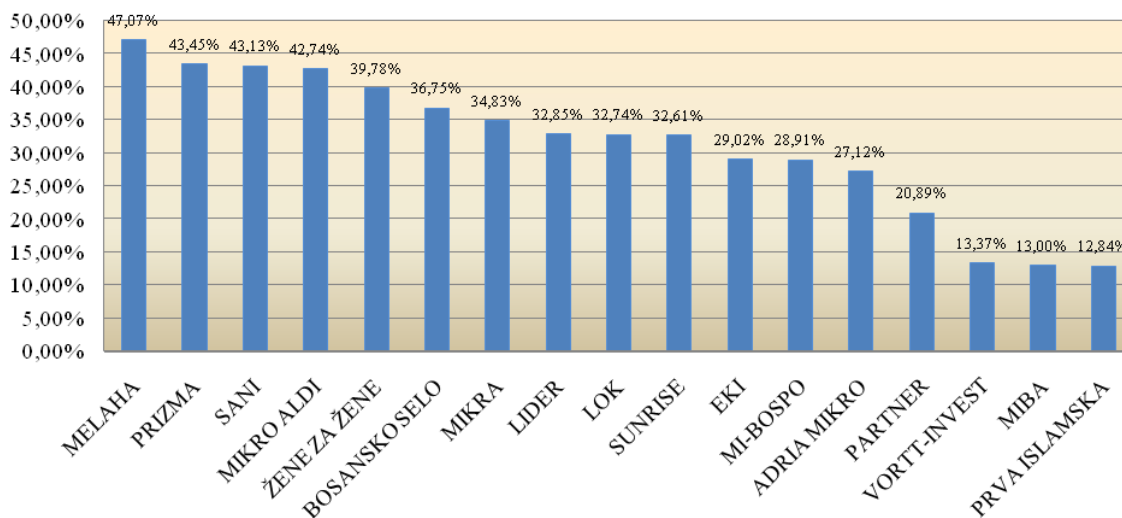
Grafikon 5.

Broj zaposlenih na dan 30.09.2010. godine

Grafikon 6.

Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite prema izvještajima MKO u III kvartalu 2010. godine

Grafikon 7.

**Prosječne ponderisane EKS na dugoročne kredite
prema izvještajima MKO u III kvartalu 2010. godine**

